

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Val dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

— Izhaja vsaki dan. —

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 1. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtice, javne zavale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Nemiri na Japonskem.

(Brzobjavne vesti.)

LONDON 14. »Standard« poroča iz Jukohame: Po nekem shodu dne 12. t. m., na katerem se je protestiralo proti sklepu miru, je množica zažgala in razdejala 14 policijskih postaj, tem povodom je bil ranjen en policijski nadzornik in 36 policistov. Iz Tokija so odpotali semkaj dve stotnji, da čuvajo konzulate in mestni del, v katerem bivajo inozemci. Položaj je postal mirnejši.

TOKIO 14. Povodom najzadnjih nemirov je bilo glasom podatkov policije ranjenih 388 policijskih uradnikov, 16 gasilcev in dva vojaka, na strani nemirnežev in obžalstva, ki se ni aktivno udeleževalo nemirov, je bilo 9 oseb ubitih, 387 pa ranjenih.

TOKIO 14. (Reuterjev biro). — List »Mainichi« izraža svojo nevoljo nad vladnim listom »Kokumin«, ki je pisal, da je požiganje cerkev v Tokiju primerjati činom kristjanskih boksarjev. List »Mainichi« pravi, da ni celo v najoddaljenih delih države v narodu nobenega sledu občutstva, sovraštva in zamerice oziroma kristijanov. Vlada je ukazala, da se zatre tri liste. Vzburjenje proti mirovni pogodbi se nespremenljivo vzdržuje v vseh glavnih mestih.

Komura nevarno bolan.

PARIZ 14. Neka brzobjavka iz New-Yorka poroča, da je Komura nevarno bolan.

Dogodki na Ruskem.

HELSINGFORS 14. Včeraj ob 5. uri popoldne se je tukaj v poslopju za gasilce vršil shod tisoč členov konstitucionalne stranke vse dežele. Ob 8. uri je došel ukaz generalnega guvernerja, naj se shod razide, sicer se bo rabilo sile. Istočasno je pol stotnje vojakov marširalo v dvorano. Nato se je shod razšel. Na ulici je tudi nastavljena stotnja vojakov.

BEROLIN 14. »Berliner Tageblatt« poroča iz Varšave: Nocoj je bila odkrita velika zaloga orožja, v kateri se je nahajala velika množica patron za revolverje, in sicer v zgradi observatorija nekega astronoma. Orožje je bilo zaplenjeno. Astonom, njegova hči in njegov sin so bili aretovani. Neko drugo zalogo orožja so odkrili v stanovanju nekega lekarja v Sosinovi ulici. Več oseb je bilo aretovanih.

PETROGRAD 14. Razne železnice so dobile dovoljenje, da smejo mesto nafte rabiti premog katerega smejo preko baltičkih prištov dobiti iz Anglije. Rjezan-Uralska železnica bo dobivala premog iz Šlezije. Kakor poročajo tukajšnjim tiskom za nafto iz Nižnega Novgoroda, je mnogo tovarov in mlinov radi pomanjkanja nafte ustavilo delo. Bati se je, da so bile zaloge nafte zažgane.

List »Naša Zina« je zvedel, da je sklenjeno, odpotati v Baku približno 18.000 mož, iz to deloma iz evropske Rusije.

Industrija nafte v Baku.

BEROLIN 14. Iz Petrograda poročajo »Berliner Tageblatt«: Še vedno dohajajo različna poročila iz Baku. Nekateri pravijo, da je uničen h dve tretjini, drugi tri četrtine vseh tovarov. Vendar ne znaša direktna škoda industrijalcev za nafto nad 80 milijonov rubljev. Male tvrdke imajo največ škode.

Po sklepu miru.

Mirovni urad čestital Rooseveltu.

BERN 14. Stalni mednarodni mirovni urad v Bernu je Rooseveltu čestital na rusko-japonskem sklepu miru.

Witte.

PARIZ 14. Witte dospel v ponedeljek v Cherbourg ter se od tamkaj poda v Pariz. Gospa Witte pride že v soboto iz Alex-Bains zopet v Pariz ter se najbrž s svojo hčerjo odpelje v Cherbourg nasproti svojem soprogu.

Premirje.

MUKDEN 14. Ruski in japonski pooblaščenca za pogajanja o premirju, generala Granovski in Fukušima, sta se včeraj ob 10. uri predpoludne sešla na postaji Šekhedja, 10 milj severno od Čantufu. Uredba posameznih pogojev premirja bo najbrž zahtevala več dni.

Kriza na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 14. Neodvisna stranka je na današnji seji z malimi spremembami vprejela predlog, da s ministerstvo Fejervary postavi pod obtožbo. Glede stališča, ki naj ga zavzame stranka glede vprašanja volilne reforme, je Košut izjavil, da stoji stranka na istem stališču sklepa od dne 21. avgusta. Koalicija smatra za svojo prvo nalogo, da izvede narodno in gospodarske zahteve, potem pa socijalno politične.

Minister notranjih stvari pl. Kristoffy je bil v Nemet Baganu soglasno izvoljen državnim poslaneom.

BUDIMPEŠTA 14. — Shod liberalne stranke je v sprejel predlog grofa Tisze, da bo v zbornici interpeliral glede načrta o splošni volilni pravici. Liberalna stranka stoji na temelju nagodbe od leta 1867. Predlog Sandora, naj se izvoli odbor, ki naj stopi v imenu liberalne stranke v dotiko z drugimi strankami, je bil po izvajanjih grofa Tisze, ki je zastopal svojočasno stališče stranke, odklonjen.

Stranka disidentov je soglasno vprejela predlog koalicije, da se ministerstvo Fejervary postavi pod obtožbo. Glede splošne

volilne pravice se stranka pridruži včerajšnjim sklepom vodilnega odeska koalicije ter stoji na stališču, izraženem v adresnem načrtu. Poslanca Vaszony in Babo predložita jutri samostojne predloge glede volilne reforme.

Osi členi liberalne stranke, ki so v največjem času izstopili iz stranke, so sklenili, da ne ustanove posebnega kluba, da bodo pa delovali za razvojanje položaja na temelju nagodbe od leta 1867. ter da bodo povspesovali razvoj one stranke, ki zopet vzpostavi soglasje med vladarjem in narodom ter omogoči redno parlamentarno delovanje.

Brzobjavne vesti.

Vojna ladija »Panther«.

DUNAJ 14. Glasom brzobjavnega poročila je vojna ladija »Panther« dospela v Wellington. Na krovu vse zdravo.

Državni zbor — sklican.

DUNAJ 14. Kakor je zvedel c. kr. koresp. biro, objavi jutranja »Wiener Zeitung« cesarsko ročno pismo, s katerim je državni zbor sklican za 26. t. m.

Graf Chotek položil mandat.

DUNAJ 14. »Narodny List« poročajo: Ferdinand graf Chotek, češki veleposestnik, je položil svoj državnozbornski mandat.

Žrebanje srbskih srečkov.

DUNAJ 14. Na žrebanju srbskih državnih srečkov je glavni dobiček 75.000 kron zadela serija 5454 št. 49, II. dobiček 2000 kron serija 4109 št. 12.

Ministe stve Fejervary demisijoniralo.

BUDIMPEŠTA 14. Uradni list poroča, da je demisijoniralo skupno ministerstvo ter da bo vodilo uradne posle do daljne cesarjeve odloke.

Madjarska poslanska zbornica odgodjena?

BUDIMPEŠTA 14. Listi poročajo, da bo poslanska zbornica odgodjena do 1. oktobra.

Amerika in Turčija.

CARIGRAD 14. Turška vlada je tudi na drugo ameriško noto odgovorila negativno. Pogajanja se vrše dalje. Turčija se to pot najbrž ne uda.

Odredbe proti koleri.

CARIGRAD 14. Zdravstveni svet je odredil, da se ima potnike iz Hamburga in Poznanjskega, ki dosepejo po železnici ali pa po morju preko Constance in Odesa, zdravniško preiskati, desinficirati in opazovati skozi pet dni.

Kolera na Pruskem.

RASTENBURG 14. Od 23 oseb, ki so bile v baraki za kolero v Koršenu internirane,

— Paviša!

— Glej, glej! gospod zdravnik! Ravno kar so razbili hišna vrata. Huda bo zanj, izgubljena je, je rekel Paviša.

— Res? je vprašal zdravnik radovalno.

— Gotovo je. Sežgó jo kakor čarovnico.

— Res?

— Kakor sveti solnce na nebu.

— A kaj je zopet naredila, da je spravila sodbó nad se.

— To vesta Bog in sodna gospoda, a ubože ni vemo nič. Ali glej vraga! Glej zdravnik.

— Kaj je?

— Vračajo se prazno-roki iz hiše. Gončinka ni. Mari je na metli odletela skozi dimnik.

— Vraga! Pravica je zakasnila.

— Zajec je utekel v šumo med tem, ko so pripravljali raženj. Z Bogom zdravnik, se je zasmel Paviša grohotac in izišel iz kroga besne množice, kateri je žrtve ubežala.

rane, so jih danes 20 zdrave odpustili. Na novo ni obolel nihče.

BROMBERG 14. »Ost. deut. Presse« poroča: V Labišinu je en otrok umrl za kolero. Na sestri otrokovi so konstatovali kolero. Mati je tudi obolela za kolero. Isti list poroča, da je poznajski pokrajinski shod učiteljev radi kolere odpovedan.

BEROLIN 14. »Staatsanzeiger« piše: Od 13. do 14. t. m. je bilo v pruski državi uradno prijavljenih 9 sumljivih slučajev kolere. Dve osebi sta za azijsko kolero umrli. Dosedaj je za kolero obbolelo 193 oseb, od teh jih je 66 umrlo.

SCHWEIM 14. Žena nekega de'avca je dne 11. t. m. v Dömitzu ob Labi umrla. Dokazalo se je, da je bila vzrok smrti kolera.

Potres v Kalabriji.

COSENZA 14. Kralj Viktor Emanuel je došel semkaj danes zjutraj, ter se je takoj v avtomobilu odpeljal dalje, da si ogleda kraje Ajello, Marano in Marchesato.

COSENZA 14. Kralj Viktor Emanuel je v avtomobilu obiskal v okolici vse kraje, prizadete od potresa, ter se je povsod podrobno obvestil o provzročeni škodi. Popoldne je kralj, ki ga je prebivalstvo povsod navdušeno pozdravljalo, došel zopet semkaj ter se je odpeljal z dvornim vlakom. Župan se je v javnem razglasu kralju v imenu prebivalstva zahvalil.

REGGIO CALABRIA 14. Danes ob 10. uri 8 minut zjutraj je bilo tukaj čuti nov valovit potresni sunek, ki je trajal nekoliko sekund. V minoli noči so seismografski aparati zaznamovali več lahkih sunkov. Prebivalstvo je radi ponavljajočih se potresnih sunkov v skrbeh.

Rušilec torpedov zadet od torpeda.

TOULON 14. Na pomorski vaji je bil rušilec torpedov »Hallebarde« zadet od torpeda. Vžig veliki razpoklini se je zamglo rešiti posadke; ladijo so spravili v luko.

† Juttet.

PARIZ 14. Kabinetni ravnatelj ministerstva za trgovino, Juttet, je trčil na Camps-Cyze's v avtomobil ter ostal mrtev na licu mesta.

Sueški prekop zaprt.

PARIZ 14. V sueškem kanalu se je potopila ladija »Chattam«, polna dinamita; kanal ostane radi tega nekoliko dni zaprt. Namerava se razstreliti ladijo.

Odstranjeni pečati.

PARIZ 14. (Agencia Havas.) Pečati, ki so bili stavljeni na blagajne uprave rafinerij za sladkor tvrdke Say, so bili danes odstranjeni.

Skandinavska kriza

KRISTIJANIJA 14. List »Aftenposten« poroča iz Karlada: Sedaj ima priti ko-

Čarovnica in vsa njena čarovnija, kakor da sta se pogreznili v črno zemljo. Nikjer jej ni bilo ni sledi, ni glasu. Tedaj se je zbral veliki svet mesta griškega v poln zbor in je zašilal Živana, Jelo in Angelijo. In ker Gončinka ni prišla na sodni poziv, bilo je sojeno po pravici, da je Draga Gončinka očitna čarovnica in rušilanka, ženska grešna in hudobna, ki sramoti svobodno to mesto, in ako se povrne med sidove mestne ali v predmestje, ali sploh na kaka tla, kjer sodi slavna griška sodnija, jo je prijeti, da bo sežgana javno na trgu, kakor čarovnica, navdahnena peklenkim duhom; ako pa ne bi bilo možno dobiti je žive, ker bi se postavljala nasproti, pa naj jo vsakdo svobodno ubije na mestnih tleh brez nikake krivde ali globe. Nje hiša in kar je v njej, pod njo in nad njo, kar se da in ne da gibati, palo je pod globo ter pripada po zakonu občini plemenitega mesta, ki more storiti s istim, kar mu je volje.

In res so prišli sodniki griški in prvi najib, Fran Marković, je pritisnil mestni pečat s tremi turni na vrata Gončinkine hiše.

(Pride še.)

PODLISTEK.

295

Prokletstvo.

Agodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—Š.

— Ej, ej, velemodri doktor! Kakor da si potoma izgubil oči, pa si z nosom zadel v Pavišo Gonča. Menda me ne poznaš več.

— Ej, ej, dragi Paviša, se je nasmel Cavagnoli neumno, kako da bi te ne poznal. Mari te nisem večkrat ozdravil? Nu, Bog te videl, kaj se godi tu, kaj se meša?

— Hm, mestna straža je došla, p čarovnico Gončinko, da jo prime.

— Da jo prime? je vzdignil zdravnik veselo svoj nos! A zakaj, prosim, kaj je zopet storila?

— Tožijo jo, da je čarovnica, rušilanka in tovarišica grabljivcev.

— A glej, glej! se je nakašljajal zdravnik in si meli radostac. Vidiš, to sem

rekel jaz že zdavno: zlo delo prihaja na beli dan. Vedno sem govoril, da je sam satan zapustil v tej grdobí svojo hudobno silo, da Gončinka copra in vara, zagovarja vraga, škoduje svojim očesom et caetera et caetera. Vidiš, dragi Paviša, sedaj morejo spregledati tudi slepci, sedaj je prišlo na moje. Ali, ako naši sodniki imajo le mrvice pameti v glavi, sedaj jo morajo zapečeti, da nam ne bo več motila miru plemenitega mesta.

— In da ne bo motila m stonemu zdravniku meštirja, se je zasmel Paviša, gledajoči zdravnika preko ramen. Sedaj poskočijo v ceni tvoje masti in variva vsaj za diner, goe od zdravnik; ker je bila Gončinka esneja, pa si moral biti tudi ti.

— Taci benedetto, se je srdil zdravnik, mene pozna ves Zagreb, jaz nisem sobičen šlovec in ne živim samo za svoj meh.

— Vem, je Paviša porogljivo mignil z glavo, ti se potiš in mučiš tudi za zdravje vsega Griča, pa ti ne zdraviš samo Gričanov, ampak prosiš tudi Boga zanje.

— Paviša! je škrikal zdravnik.

— In mislim, da jim tvoje molitve več koristijo, nego tvoja zdravila.

nežna odločitev. Švedski odposlanci vstrajajo neomajano na pogojih, ki jih je sklenil državni zbor. Vendar ni položaj še obupen. Od raznih strani na Švedskem se povdarja, da bi prekinitve pogajanj še ne pomenjalo vojno. Norveški odposlanci niso na večerajšji popoldanski seji vprejeli švedskega razpravnega zapisnika v obliki, kakor je bil predložen. Konečna odločitev sledi v današnji seji.

KRISTIJANIJA 14. Seja odposlancev je danes trajala od 11. ure predpoludne do 1. ure popoldne. Ob 4. uri popoldne so odposlanci zopet sestanejo.

Pismo iz Dalmacije.

Zoperna je ta epistularna politika. Ali ker gre tu za deželo in razmere, ki morajo direktno zainteresirati čitatelje »Edinosti«, in ne gre tu za dogodke in nesgode daljnega Kitaja: nađejam se, da vam ustrežam. Kajti, je li prilika v našem javnem življenju, da bi ne omenjali sloge med Hrvati in Slovenci? Ali sam dobri Bog ve, kaka more biti ta sloga, dokler se medsebojno slabo poznavamo, da-li smo sosedje in bratje.

Kakovih glasov nam donáša iz kraja Dalmacije?

Raznih! Tudi tam so ljudje krvavi po nohtom, pak je nezdol in sramota, ali, ako jemljamo stvar v celoti: dobro je in boljše. Minolega meseca smo imeli občinske volitve, nedavno fuzijo dalmatinskih strank, »narodne« in »čiste«, v hrvatske stranke, pak kongres dalmatinskih akademikov v Splitu, in še mnogo tega, kar ustvarja politično življenje naše pokrajine.

Nočem vam obširno govoriti o borbi povelom občinskih valitev, ker ista je imela mnogo in morda tudi preveč lokalnega karakterja. Tu gre za administracijo občine in ljudi, ki hočejo administrirati, ali več nego »narodne« in »čiste«, je tu posebna borba. Za to so občinske volitve najbolje boje polje za dovrševanje egoizma. »Hrvatska stranka« je zmigala skoro povsod, a stranka nezadovoljnihv okolo »Našega Jedinstva«, tega pretveznega moralnega organa hrvatske stranke je dočela — dovolj prezira po vseh deželi. Ali tu moram omeniti, da se kampanji »Našega Jedinstva« ne pripisuje mnogo važnosti, ker ta list predstavlja, poleg malo pristajev po deželi, jedino redakcijo, kateri nedostaja iskrenosti in resnosti.

Vážaje je, da povdarimo prve sadove hrvatsko-srbskega jedinstva. Minole volitve sicer niso še ugodile vsega navskrižja; ali zopet pravimo: splošnemu idealu se protivi egoizem z ene in druge strani. Ali danes je več občinskih zastopov, kjer poleg hrvatske večine sedi srbska manjšina in narobe. Boka in Kitar sta bila uzerom.

Pisal sem vam že o delovanju radarstvenega svetovaleca dra. Mahkoveca — ki ga poznate tudi v Trstu — na račun dunajskega »divide et impera«. Ali vzlic vsemu napenjanju in vsem grožnjam, se je »avstrijska« stranka »čistih« umaknila in sloga med Hrvati in Srbi je triumfirala pod Lovčonom, tem rendez-vous slovenskih rojenic, ki opominjajo brate, da v jedinstvu jim je rešitev. Na tem vapehu bodi v prvi vrsti izrečena zahvala kotorkomu (katoliškemu) škofu Uccelliniju, njegovemu svetčenstvu, pak vsem onim pravim rodoljubom z jedne in druge strani, ki so delali za slogo. Gosp. Pero Čingrija, predsednik »Hrvatske stranke« je poslal kotorki občini to-le brzojavko:

»U ime kluba hrvatske stranke radujem se za Kotorom, koji udarajuć etasom ljubavi i mira u današnjim ozbiljnim časovima, daje cijelom narodu spasonosni primjer sloge, kakud nam put, koji treba eljediti, da odolimo onima, koji svoje uspjehe slave na našem razdoru.«

Karakteristična brzojavka to. A sedaj na delo. Pomislite na Zader! Glava dežele, a vendar še v italijanskim rokah! Ko bi v tem mestu namesto strankarske »Hrvatske Krone« in čisto mlačnega in komoda »Narodnega lista« — imeli list s potrebnim ognjem, inicijativno, odkritostjo in neustrašljivostjo, e potem bi se še nekoliko nađejali. Nu, hrvatska gimnazija ipak napreduje, istakto tudi hrvatska knjigotržnica. Ali Hrvatske Zadre niso na svojem mestu! Kako bo po čestih letih? Pojdemo, da vidimo.

Do vidova. Ločiti se mi je. Ali mnogo tega vam imam še pripovedovati.*)

Kotoranin.

*) Prosimo! Uredništvo »Edinosti«.

S shoda narodno-radikalnega dijaštva.

Prejeli smo:

O shodu narodno-radikalnega dijaštva v Trstu poroča »Edinost« od dne 8. sept. mej drugim o srednješolskem vprašanju. Doslovno navaja:

»Dr. Tuma pravi, da morajo mladi filologi popraviti to, kar so zagrešili stari, sedanjí slovenski profesorji so gotovo izmed vseh avstrijskih profesorjev najslabši.«

To poročilo je netačno in drugi del stavka bi se utegnil napačno tolmačiti.

Poročevalec o tem vprašanju, stud. filol. g. Ipavec, izkazuje se je kakor preiekrnega prijatelja stare latinščine in grščine. Zato je vzbudil splošen odpor. O tem so razni govorniki povdarjali, kako reakcionarni in duhomorni so pri nas posebno profesorji latinščine in grščine. Naglašalo se je, da slovenski profesor sploh nima nikake dotike z dijaštvom, da se zanje ne poteguje in da je obževanje med njimi in dijakom daleč za njega kolegi nemške narodnosti.

Na tako opazko govornika-akademika vzklikal sem vmes: »V tem obzirui so slovenski profesorji gotovo najslabši v vsej Avstriji.«

Kritika dijaštva in moja pa nikakor ni merila na strokovno znanje. Ker bi se poročilo »Edinosti« v gorenji obliki ategnilo slozabljanji proti slovenskemu profesorstvu na sploh, treba je popravka v gorenjem smislu. Moram pa naglašati od svoje strani še posebej: da bodi glas akademikov mladine na shodu narodno-radikalnega dijaštva v Trstu glasev opomin! Ako se dijaštvo, ki si je postavilo kakor program: vsestransko izobrazbo, neprestano delo, boj proti krokarji in dijaški razuzdanosti prejšnjih let, tako ogroženo in v takem številu (ko ima še v svežem spominu svoje srednješolske učitelje) obrača proti istim — potem to dejstvo na sebi dokazuje, da treba korenite izpremembe v splošni izobrazbi slovenskih profesorjev in v njih obževanju z dijakii.

Akademiki pa so ob enem (na to treba zabeležiti s posebnim veseljem) z ostro kritiko svojih učiteljev, prav odločno izrekli: da hočejo z reformacijo pričeti na sebi! Manje pedantima v šoli, več veselja za življenje in pred vsem srčnosti z učenoi!

Dr. H. Tuma.

Po sklepu miru.

Rodbina Komure ni bila umorjena.

»Wiener Allg. Zeitung« poroča: Japonsko odposlanstvo je izjavilo, da je vest rimske »Tribune«, glasom katere da je bila rodbrina Komure umorjena, neresnična.

Vzroki nemirov na Japon-skem.

Petrograjsko »Slovo« je priobčilo zanimivo pismo iz Londona, katerega pisec se bavi z vprašanjem, kaj da so Japonci prav za prav dobili in kaj da je vzrok sedanjim nemirov na Japonkem. — V pismu se glasi: »Pisec teh vrstic se je posrečilo, da se je spoznal zakulisno igro portemouthiskih mirovnih pogajanj ter da je našel vzrok, ki je sicer pobleвна in zmerne Japonce ozlovoljil.

Pogajanja v Portsmouthu so obrnila na se pozornost vsega sveta in tako je razumljivo, da se je London pustilo iz misli, kjer se je dovršilo podaljšanje angleško-japonske zveze. In vendar se je ravno tukaj v Londonu izvršila glavna stvar. Zavlačanje rusko-japonske vojne je pretilo angleški trgovini in plovbi. V začetku so mislili v Angliji, kjer so predvidjali oslabiljenje Rusije, da bo vojna kmalo končana. Ko so pa videli, da utegne vojna trajati več let, so sklenili, da se mora vojna končati, naj stane kar hoče. Predpogoj nove angleško-japonske zveze tvori svršetek rusko-japonske vojne in tako je bilo vprašanje portemouthiskega sklepa miru v Londonu rešeno, še preden so prišla mirovna pogajanja.

Čitatelji se spominjajo, da je v sedanjem času mirovni pogajanj Anglija pritiskala na Japonce, ko so namreč nastale zahtae dife-

rence in je Witte že v svojem hotelu zahteval račane... Tedaj se je v brzojavkah dvakrat povdarjalo, da pritiska London na Japonsko bolj nego-li Roosevelt. Angleški vladni listi to to sicer trdovratno tajli. Eden teh listov, »Morning Post« je pa v ednemr gojil optimistične nade v sklep miru, kar se je tudi zgodilo.

Dopisnik »Morning Post« je imel prav: Mir je bil v Londonu sklenjen v istem hipu, ko so japonski pooblaščenici podpisali novo angleško-japonsko pogodbo, ker ta pogodba temelji na pogoju, da mora Japonska privoliti v svršetek rusko-japonske vojne.

In sedaj o drugem pogoju, ki še bolj žali japonsko samoljubje: vprašanje Port Arturja in poluotoka Liaotunga. Ob tem treba opomniti, da so Angleži želeli oslabiljenje Rusije, ne pa ojačenje Japonce. Za Angležke je bilo velike važnosti, da so se oslabile moči Rusije in Japonske, da ne morejo iste biti več nevarne angležkim interesom v vzhodni Aziji. Zato so v Londonu že naprej sklenili, da izvijajo Japonski iz rek nekatere in sicer najvitalnejše plodove njenih smag.

Kakor sredstvo je bila najbolj pripravna ona točka angleško-kitajske pogodbe, ki se tiče rakupa Vei-haj-veja. V tej pogodbi se je Anglija zavzela, da vrne Kitajski Vei-haj-vej, ko Rusija prepusti Port Artur. Vei-haj-vej ni prinesel Angliji nikakih koristi, marveč je ista imela le stroške za vtrjenje mesta. Zato je Anglija sklenila, da prepusti Vei-haj-vej Kitajski, toda istočasno je pregovorila Japonsko, da tudi ona izroči kitajski Port Artur in poluotok Liaotung. In ta predpogoj je Japonska vprejela. Načelje se pripoveduje, da se je Japonska obvezala, da ne utrči korejskih obmorskih mest.

Na ta način dobi Japonska samo pol otoka Sahalina, za kateri se japonsko cesarstvo poveča. Iz tega je razvidno, zakaj da so Japonci nezadovoljni in da ni to pot ta nezadovoljnost obrnjena proti Rusiji...

Dogodki na Ruskem.

Nekateri londonski listi so priobčili brzojavko iz Petrograda, glasom katere je car imenoval princea Ludovika Napoleona podkraljem na Kavkazu, na mesto odstojšvega grafa Voroncova Daškova. Car da se princea vprejel v posebni avdienci ter mu dal obširna navodila.

O položaju v Avstriji.

Zdi se, da se državni zbor snide že kmalom prihodnjega, ali pa začetkom temu naslednjega tedna in da bo zboroval le nekoliko do srede oktobra. V tem kratkem zasedanju hoče vlada baje predložiti zbornici proračuna za leto 1906. in pa zakon, ki jo pooblašča v plačanje prispevska za skupne stvari. Ni pa verjetno, da bi parlament že v tem kratkem zasedanju rešil ta zakon. To pa ne le radi fizične nemožnosti, radi pomanjkanja fizičnega časa, ampak tudi zato, ker bi votranje takega zakona pomenjalo neomejeno zaupanje. A tega ne bo hotel menda trditi nikdo, da bi vlasti slovenske stranke videli v dasedanjih dejanjih te vlade dovoljno vzroka za izrekanje neomejenega zaupanja. Izlasti pa velja to glede finančnega ministra dra. Kosela, o katerem ne treba — da mi Slovani izrečemo sodbo o njem — povedati drugega, nego da je mož iz ožjega kroga zaupnikov bivšega ministra stega predsednika dra. Kosbarja! Ne, takim možem ne morejo avstrijski Slovani izrekatí zaupanja.

Jako blizo resnice utegne biti domnevanje praške »Politike«, ki sodi, da Gautsch sklicuje to kratko zasedanje državnega zbora v glavnem v ta namen, da z ene strani dobi prilike stopiti v stike z voditelji parlamentarnih skupin in eventuelno skleniti žanjimi obvezne dogovore za bodočnost, a z druge strani da dade prilike strankam, da se izrečejo o ogrski krizi, ki bo v capredju diskusije. Predloženje proračuna in goricečnega zakona bi bilo po takem le vidna pretveza.

Za to domnevanje govori tudi minister-ska kriza, ki je došla tako tiho, kakor menda še robena in ki je bila v isti hip tudi že rešena. Kakor znano sta minister za trgovino bar. Call in minister za nauk (ali bolje rečemo: za nemški nauk) odstopila tako nesadajano, da so bili iznenadjeni celo tisti dunajski listi, ki sicer slišijo, kako trava raste po vseh ministerstvih. Ni dvoma, da se je z izstopom teh dveh mož iz kabineta zgodila Gautscheva volja radi njegovih

namenov za bodočnost. Prav odločno prevladuje prepričanje v parlamentarnih krogih, da se sedanji minister-ski predsednik živo bavi z mialjo na utrjenje svoje pozicije po parlamentariziranu ministerstva, ki naj bi se opiralo na močno koalicio strank, na zanesljivo večino v parlamentu. Za take namene Gautscheve govori tudi dejstvo, da na mesto odstojšvih dveh resničnih ministrov je pozval le birokrata »voditelja« ministerstev, torej meža, ki ju more načelnik vlade odmakniti vsaki hip, da stopita na njiju mesta dva parlamentarca kakor prava resnična ministra. In za glajenje poti tem namenom bodočnosti hoče menda porabiti Gautsch predstojeto kratko zasedanje državnega zbora.

Drobne politične vesti.

Trgovinski pogodbi med Avstro-Ogrsko ter Švico in Bolgarijo. Trgovinsko ministerstvo je objavilo, da trgovinska pogodba med Avstro-ogrsko in Švico poteče dne 19. t. m., trgovinska pogodba z Bolgarijo, da je pa potekla 12. t. m. Sedaj je med Avstro-ogrsko monarhijo in omenjenima državama prišlo do sporazumljenja v tem smislu, da do 31. decembra 1905. ne bo med avstro-ogrsko monarhijo ter Švico in Bolgarijo nikake spremembe v trgovskem prometu.

Vprašanje koledarja v Rusiji. Patriarhijski sinod v Carigradu se že več let bavi z vprašanjem, da bi se uvel tudi v grško cerkev gregorjanski koledar. Za reformo koledarja izjavil se je tudi metropolit beligradski, pokojni Mihail. To vprašanje je v novemem času odstopila ruska vlada ruskemu sv. Sinodu v Petrogradu, da pove svoje mnenje. Kakor so nedavno poročale »St. Petersburgskija Vedomosti«, se je ruski sv. Sinod izjavil za novi koledar, a ravno omenjeni ruski list je izrekel nado, da se to vprašanje reši v najkrajšem času. Stari koledar zastaja, kakor znano, za novim za celih 13 dni.

Škandinavska kriza. Iz Stokholma poroča »Svenska Telegram byrau«: Vodilni politični krogi švedski smatrajo položaj zelo resnim, ker Švedska zahteva, da Norvežka na vsak način vprejme švedski mirovni program; med drugim da poruši Norvežka obmejne trdajave. Upati je, da pride do sporazumljenja. Vse kaže, da želi Švedska mirno rešitev in da se je tati prekinjenja pogajanj le tedaj, ako bi Norvežka odklonila vse predloge.

Francoska zbornica. Francosko ministerstvo je sklenilo sklicati parlament za november, kakor je bilo prej določeno.

Loubet na Španskem in Portugalskem. Pariški »Figaro« zatrjuje, da se predsednik francoske republike Loubet povdom svojega potovanja na Špansko odzove povabilu kralja Carlosa in se poda tudi v Lizbono. Iz Lizbone se potem direktno odpelje v Bordeaux. Podrobnosti o potovanju določí prihodnji svet v Elizaju. Loubet odputuje na Špansko dne 22. oktobra.

Domače vesti.

Boj za pravico slovenskega jezika. na c. k. sodniji v Kopru. Iz Doline nam pišejo: Kakor znano imamo pri nas vsaki mesec enkrat takomenovane sodne dneve. Obelodanili smo bili v »Edinosti« že vsa krivice, ki so se nam godile v jezikovnem pogledu in smo se obrnili do merodajnih oblasti od katerih smo zahtevali, naj se pri nas, v tem čisto slovenskem kraju, uraduje le slovensko in ne po kalabreško. Ta dopis je imel tudi nekoliko vepeha, ker na zadnji sodni dan, dne 29/8, se je govorilo in pisalo vse zapisnike v slovenskem jeziku. To pa valed ukaza višje deželne sodnije v Trstu, ki je uvidela vendar enkrat, da so naše zahteve opravičene in ne pretirane. — Naj bo tako ali pa tako, nam je vsejedno, samo da smo dosegli in dobili vsaj drobtinice pravice, ki pa se Italijanom deli v celih kosih. Ker pa se zanimamo za stvar, nasledovali smo jo stvar, ter smo donali od strank, da se vkljub slovenskim zapisnikom razprave na sodišču vrče na italijanskem jeziku. V jaseu dožaz imamo tudi vabila, ki so bila odposlana strankam, da pridejo na razpravo. — Torej, kaj smo dosegli prav za prav? V Dolini se zapisniki pišejo, ali prav za prav so gospodje koperske sodnije primorani pi-

sati jih v slovenskem jeziku (kar jih gotovo peče in boli). To je vse, kar smo dosegli. Ko pa nas kličejo na kopersko sodnijo, smo tam, kjer smo bili popred in niti za pičico ni boljše. Le če stranka nikakor ne more govoriti italijansko in ko uvideva uradnik sam, da ne gre, se razprava vrši na slov. jeziku. Čim pa je prišla glavna stvar, t. j., ko treba zapisati, kar se je sklenilo in dogovorilo, se pa hitro preobrača vsa stvar in se začenja narekovati italijansko. Ko je to storjeno: podpiše stranka, da stoji zvonik, ne po koncu, ampak s križem navzdol! Morda ni res? Mari uboga stranka vé, kaj je sodnik narekoval? Kaj ne bi lahko narekoval in obsodil stranko na smrt, in ta na smrt obsodeni bi podpisal strogo lastno smrtno obsodbo in bil ž njo zadovoljen? — Saj stoji na zaključku zapisnika, da so istega prečitali in da ni bilo prigovora.

Tako uradovanje je na sodniji v Kopru, pod katero sodnijo spadamo, žalibože, tudi mi Dolinci.

Obračamo se torej še enkrat do poklicanih oblasti, naj ukrepejo potrebno, da se bo na slovenske tožbe slovensko uradovelo in tudi v tem jeziku sestavljalo zapisnike! V kazenskih stvareh naj nam pošiljajo pozive edino le v slovenskem jeziku, kar se do sedaj ni godilo.

Slovenski ne znajo!! Prejeli smo: Dne 9. t. m. je šel zastopnik svetoivanskega »Konsumnega društva« na tuk. davkarski urad plačati neko malo svoto. Gledali so ga iz sobe v sobo, dokler ni prišel v neko sobo IV. nadstropja, kjer bi imel biti uradnik, ki je imel vsprejeti omenjeno svoto. Ker pa detičnega uradnika ni bilo, je omenjeni zastopnik čakal od 10. do 11. in pol ure. Potem so mu napravili neko samonemsko »Quittung«. Naš mož je prosil, naj mu napravijo slovensko pobotnico, ali (ako to ni možno), vsaj italijansko, ker on nemščine ne umeje. Uradnik je pa rekel: »Ako hočete slovensko pobotnico, morate vi sami isto napisati — ker mi nismo obvezani pisati slovenske pobotnice!!!«

Vprašamo slavno finančno oziroma davkarsko oblast, kaj misli o takem postopanju svojih uradnikov? — Ni li sramota, da si že vsaki privrancen Nemce upa zapostavljati in žaliti slovenski — in v tem slučaju tudi italijanski jezik? Se li tako spetuje deželne jezike? Se li tako postopa z davko plačevalci?

Mi protestujemo najenergičneje proti nastavljanju uradnikov, ki ne poznajo deželnih jezikov in zahtevamo, da poklicana oblastva ukrepejo potrebno, da ba že enkrat konec takim šandslom.

Prizadeti.

XX. Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija se je vršila včeraj v sv. Juriju ob južni železnici na Štajerskem. — Družba je imela leta 1904 dohodkov 64.328 kron 11 stot., stroškov pa 61.096 kron 57 stot.

Občinske volitve v Sanvincenti. V tretjem razredu je od 544 volilcev italijanska stranka dobila 177, hrvaška pa 136 glasov. Komisija je odbila nad 20 hrvaških glasov, a pripušteni so bili v istih slučajih glasovi nasprotni stranke.

Torpedovko štev. 38, ki je v noči dne 31. avgusta t. l. blizu Pule trčila v vojno ladijo »Satelite« in se potopila, so v torek dvignili iz morja in odvedli v pulski arsenal.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 3. t. m. do včrte sobote 9. t. m. je umrlo 53 moških in 54 ženskih, skupno 107 oseb, nasproti 86 v istem tednu minolega leta. Povprečna umrljivost v tem tednu je bila 288 pro mille.

Spuščevalci papirnatih zrakoplovov. Na policijski komisarijat v ulici Luigi Ricci je bila uložena ovadba proti sedmim paglavcem, katerih najmlajši šteje komaj 12 let, d čim je najstarejši »paglavec« star 22 let, ker so spustili v zrak papirnat zrakoplov z gorečim špiritom. Kakor je znano, je ta zabava jako nevarna, ker je vled takih zabav že večkrat nastal požar, posebno v gozdih.

Celovec se razširi. Celovski občinski svet je izvolil komisijo, ki napravi načrt, po katerem so celovski predkraji uvrstili v mesto.

Nevročljive pošne pošiljke. Takajšnje c. kr. poštno in brzojavno ravnanstvo nam je doposlalo seznam priporočanih in navdanih poštnih pošiljstev, ki so bile v mesecu avgustu 1905 v oddelku za nevročljive

pošne pošiljke odprte in ki so njih odpošiljalci nepoznani. Ta seznam bo prioblaščen v tukašnjem uradnem listu v polnem obsegu.

Tatvina z ulomom. Gospa Terezija Sicora, stanujoča v ulici deli Oficina št. 6, je prijavila včeraj predpoludne na policijskem komisarijatu pri sv. Jakobu, da je bila pred sinošnjim okradena. Tatovi so ulomili v njeno stanovanje med 6. in 8. uro zvečer, ko je bila šla ona po nekih opravilih, in so jej iz zaprtih omare vzeli 30 kron denarja, in sicer 10-kronski zlat in 20 komadov po kroni.

Koledar in vreme. — Danes: Nikmed, mučenec; Tetumil; Petkana — Jutri: Ljudmila, vdova in mučenica; Sudimir. — Temperatura: ob 2. uri popoldne + 29.5°. Celsius. Vreme: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Bratje Sokoli. Naše društvo priredi dne 17. t. m. in sicer korporativno s zastavo izlet v Devin, kjer se udeležijo veselice bralnega in pevskega društva »Ladija«. — Odhod z južnega kolodvora a zabavnim vlakom ob 2.45, ob 3. in pol slavnostni sprejem na kolodvoru v Divinu. Pozivljemo posebno brate v kroju, da se mnogoštevilno udeležijo tega isleta in da pridejo radi redovnih vaj vsi v soboto dne 16. t. m. ob 9. ur. zvečer v društveno telovadnico.

O d b o r.

Izvanredni občni zbor telovadnega društva »Tržaški Sokol« bo dne 29. t. m. ob 9. uri zvečer v društveni telovadnici. Glede na važno točko dnevnega reda: izvolitev zastopnikov, ki se udeležijo občnega zbora slovenske sokoleke zveze dne 1. oktobra t. l. Ljubljani, vabijo se člani, da se gotovo udeležijo tega občnega zbora.

Veselični odsek »Tržaškega Sokola« naznanja svojim bratom in prijateljem, da pričnejo redne plesne vaje pod vodstvom brata Umeke s plesnim venčkom dne 7. okt. t. l. ob 9. uri zvečer v društveni telovadnici. Od tega dne naprej se bodo redne vaje vršile vsako soboto od 9.—12. ure zvečer.

Veselični odsek »Tržaškega Sokola«

Vrtna veselica pevskega društva »Slovenska mladina«. Kakor že objavljeno, priredi svetoivansko pevsko društvo »Slovenska mladina« na Fardenišu v nedeljo dne 17. septembra vrtno veselico na prostorih ondotnega »Konsumnega društva«. Vzpored veselice, ki je jako zanimiv, sestaja iz petje, godbe, deklamovanja in dveh iger. A v zaključek vsega tega bo ples. Vstopnina k veseli 50 stot., k plesu moški 80, a ženske 40 stot.

Velik veselični društva »Zvonimir« v Rocola, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo, je določen tale vopored:

I. del.

1. Orkester. 2. V. Parma: »Skroz vase, mešan zbor se spremljevanjem orkestra. 3. D. Jenko: »Na tujih tleh«, ženski zbor se spremljevanjem orkestra. 4. Dr. G. Ipavec: »Zvezda«, moški zbor. 5. M. Vilh: »L'pae, odlomek iz opere »Zmaka Ivanka«, ženski zbor se spremljevanjem orkestra. 7. A. b. ni: Arije iz opere »Maričon«, za ženski, moški in mešani zbor se spremljevanjem orkestra. 8. Orkester.

II. del.

9. »Kateri bo?«, igra v dveh dejanjih. 10. Ples. (Ples) se bo na polovih.

Koncert v Moščeniški Dragi. »Istarska Vilca« v Kastvu, »Hrvaška Čitaonica« v Mhotičih, »Lavor« v Opatiji, »Sokol« iz Voloske-Opatije Mihotič in »Glazbeno-dramatiško društvo« na Volokem prireže v nedeljo dne 17. t. m. ob ugodnem vremenu v Moščeniški Dragi koncert z raznovrstnim voporedom. Izletniki se odpeljejo v M. šeniško Drago na parniku »Liburnia«.

Iz Doline nam pišejo: Kakor je že bilo javljeno v »Edinosti«, priredi bralno in pevsko društvo »Vodnik« v Dolini, dne 17. septembra veselico s plesom, ki bo imela sledeči raspored:

1. S. D. Jenko: »Napreje«, svira godba. 2. A. Förster: »Napitnica«, moški zbor društva »Vodnik«. 3. F. Gerbic: »Žitno polje«, mešan zbor društva »Vodnik«. 4. »Lokavi snubači«, igra v enem dejanji. 5. Joe. Pavšič: »Žanjice« mešan zbor društva »Vodnik«. 6. Iv. pl. Zuje: »Himna Zvonimira«, moški zbor društva »Vodnik«. 7. V. Parma: »Mladi vojaki«, svira godba. 8. Srečelov na 10 lepih dobrih.

Tudi med drugimi posamičnimi točkami bo svirala godba.

Pol ure odmora.

Ples na javnem trgu ki bo trajal do 3. ure jutraj. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina na veselico 25 novč., k plesu za moške 50 novč., za ženske 40 novč. Srečke po 10 novč.

Ker se posetnih vabil ne bo razpošiljalo, se čislano občinstvo tem potom vabi na obilno udeležbo.

O d b o r.

Razne vesti.

Štrašno maščevanje. Ograki listi poročajo o nastopnem strašnem ducedku, ki se je pripetil v vrsi Pijčki Dulon: Neki mlad mož, po imenu Bala, se je hotel oženiti z neko deklico. Njegovi domači so pa to branili ter so deklico javno opsovali. Iz maščevanja je Bala v nedeljo po noči zažgal hišo svoje rodbine, v kateri je našlo smrt deset oseb. Bala se je na to ob sil.

Veliki požari na Ogrskem. Kakor poročajo iz Iglo, je v Nagy-Izaloku pogorelo 119 hiš in 140 skednjev, polnih žita. Zgorela je baje tudi neka stara žena in več otrok. Škode je pol milijona kron. V torek je nastal v vasi Kis-Baresa v Husyadski županiji požar, ki je vpešilil vso vas.

Grozna nevihta s točo je bila v torek popoldne v Pragi in po okolici. Toča je napravila ogromno škodo. V nekaterih ulicah je toča pobila vse šipe na o'rih.

Rast las čudno dejstvo je, da rastejo lasje dečkov za polovico bolj počas nego pa deklic. Na dečkah dosežejo lasje v 6 letih povprečno dolgot kakih 920 cm ali 1 1/10 milimetra na dan. Med 21. in 24. letom rastejo lasje na možkih hitreje, nego v kakih drugi dobi življenja.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 1. do 31. avgusta 1905 poslali prispevke in darila p. v. gg. in društva:

Razni: Gdč. I. Mozetičeva in D. Furlanijeva nabrali pri predstavi »Divjega lovca« v Pivačini 29 K 50 stot., J. s. Novak v Škocjatu 10 K, Kazimir Mankoč ml. nabral v veseli družbi na Planini pri S. v. nci 3 K, phl. Pudarik na primiciji ž. g. S. Šmencev in Ljubnem nabranih 28 K, odvetnik dr. J. Furlan imenom neimenovanega klijenta v neki kazenski zadevi 50 K, Lovro Petovar na gostiji Veselič-Petovarjevi v Ivanjkoveh nabranih 12 K 72 stot., kaplan Fr. Stuhec na primiciji ž. g. Sinko v Dragotinah nabranih 30 K in dar gosp. nadučitelja Ivana Sirelec pri sv. Andražu 2 K 10 stot., Fr. Porenta imenom planincev z »Babe« 2 K, Alojzj Vodaik kamnosek v Ljubljani v veseli družbi pri Žbertu in Dolničarju nabranih 6 K 20 stot., Antč-njevičani čisti dobiček veselice pri sv. Antonu v S. Goričah 100 K 02 stot. (Pride še).

Loterijske številke, izžrebane dne 13. septembra t. l.:

Brno 82, 76, 90, 70, 41.
In. most 64, 35, 38, 71, 76.

Trgovina.

Borsna poročila dne 14. septembra

Tržaška borza.

Napoleon K 19.10 — 19.12 — angleške lire K — do —, London kratke termin K 240.05 — 240.25 Francija K 95.37 — 95.47 — Italija K 95.42 — 95.52 — italijanski bankovci K — — — — — Nemci, K 117.45 — 117.55 — nemški bankovci K — — — — — avstrijska enotna renta K 100.45 — 100.65 ogrski krona renta K 96.95 — 97.15, italijanska renta — — — — — kreditne akcije K 68 — — — — — 192. — državne železnice K 67.4 — — 67.6 —, Lombard — — — — — 104. —, Lloydove akcije K 738. — 745 — Srečke: Tisa K 331.75 — 335.75, Kredis K 470 — do 483 —, Bodenredit 1880 K 302. — 310. — Bodenredit 1889 K 302. — 310. — Tarife K 145. — do 147. — Srečke — — do —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včera	danes
Državni dolg v papirju	101.30	101.25
» » srebru	101.30	101.30
Avstrijska renta v zlatu	119.65	119.70
» » » kronah 4 1/2	101.65	100.70
Avst. investicijska renta 3 1/2	92.50	92.75
Ogrska renta v zlatu 4 1/2	115.95	116. —
» » » kronah 4 1/2	96.95	96. —
» » » 3 1/2	87.85	88. —
Akcije nacionalne banke	1645. —	1646. —
Kreditne akcije	681. —	682.50
London, 10 Lstr.	239.99	239.50
100 državnih mark	117.35	117.30
20 mark	23.47	23.45
20 frankov	19.09	19.11
100 ital. lir	95.35	95.35
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 100.85, italijanska renta 105.25, španski exterior 93.92, akcije otomanske banke 609 —, Menjice na London 16.37.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice: 724 —, Lombardi 106. —, unificirana tržna renta 92.65 avstrijska zlata renta 102.70, ogrska 4 1/2, zlata renta 48. —, Landerbau 484 —, turške sred e 135.25 parizska banka 14.75, italijanske kreditne akcije — — —, akcije Rio Tinto 16.57. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidirana dolga 89 1/2, Lombardi 4 1/2, srebru 23.2, španska renta 93 1/2, avst. banka 105 —, vrčni diskont, 3. —, nemški — — — — — Dunaj 24.26. Mirna.

Tržna poročila 14. septembra
Budimpešta. Plesna za okt. K 15.74 do K 15.76, re za okt. K 12.76 do 12.78, cves za okt. od K 12. — do 12.02 koruza za sept. K — — do K — —

Pišenica: ponudbe in povpraševanje dobro, tendenca vzdržana. — Prodaja 60.000 met. stotov, nespremenjeno. Druga žita nespremenjena. Vreme: vroče.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za let. mesec po 50 kg 47. —, frk, za dec 47. —

New-York. (Oto — — — — —) Kava Rio za dec če dobave. — Stalno, nespremenjeno. — Prodaja: 3000 vreč.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za september 38 1/2, za dec. 38. —, za marec 39. —, za maj 39 1/2 — — — — — Kava Rio navadna loco 40 — 41, navadna realna 42 — 44, navadna dob 45 — 46

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za september 16.35, za oktober 17.50, za november 17.45, za dec. 17.50, za januar 17.65, za febr. 17.75. — Stalno. Vreme: oblačno.

Sladkor tuzemski Centrifugal 5 promn. sled. K 74 — do 75 —, za maj-avgust K 73 — do 74.50 C nassé in Melisil promptno K 74 — 75, za julij-avgust K 74 — do 75 —.

London. Sladkor iz repe aurov 8 1/2, S. Mirmo.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.15 — 15.16, za oktober 15.15 za nov-december 15.50 za nov-februar 16.75 (mimo). — Pšenica za tekoči mesec 22.60, za oktober 22.75 za november-december 23 — za nov-februar 23.20 (stalno). Moka za tekoči mesec 29.80, za oktober 29.95, za nov-december 30.25, za nov-februar 30.40 (stalno). — Repišne olje za tekoči mesec 47 1/2, za oktober 47 1/2, za november-december 48 1/2, za januar-april 48 1/2, mlačno. Špirit za tekoči mesec 37 1/2, za oktobr 34 1/2, za november-december 34 —, za januar-april 34 1/2 (mlačno). — Sladkor aurov 88 1/2 uro nov. 24. — 24 1/2 (mimo) bel za tekoči mesec 24 — za okt 2 1/2, za oktober-januar 25 — za januar-april 26. — (stalno) rafiniran 59 — 59 1/2. Vreme: lepo.

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor!

Pozor!

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I.

Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! — Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Serravallo-vo železnato kina vino
za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odkrivalo s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi priporočili.

I. SERRAVALLO

== Trst ==

Odda se kuhinja na račun. — Pogoje se izve pri lastniku krčme »Andreo de Franz« ul. Geppa 16.

Vsposobljena učiteljica ženskih ročnih del, želi dobiti mesto kot »bona«. Zahteve skromne. Ponudbe pod šifro M. B. glavna pošta.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah trdka **Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.**

Išče se postrežnica za nekoliko ur na dan. — Naslov pove uprava lista.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri Živie i drit trgovinska ulica št. 2.

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani potrebuje hotelske stroke večšega **sobnega nadmarkerja**.

ki je zmožen slovenskega, nemškega, laškega in vsaj nekoliko tudi francoskega jezika. — Ponudbe opremljene z izpričevali in s sliko, naj se dopošljejo do 20. sept. t. l. na naslov **Del. stavb. družba „Union“ v Ljubljani.**

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravnokar izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več pri spiselju in založniku **Jaki Štoka, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.**

Štampilje iz kavčuka. Vsem uradom, županstvom, cerkvenim predstojništvom, trgovcem in zasebnikom, nadalje zadrugam in denarnim zavodom priporočam se za izdelovanje štampiljev iz kavčuka in kovine prva sl. tovarna na Primorskem, **J. Krmpotić, Pola, Piazza Carli št. 1.** — Cene zmernne, postrežba hitra. — Štampilje se izdelujejo v vseh oblikah, tudi v obliki ure, medaljona, svinčnika itd. Kot edini slovenski zavod te vrste na Primorskem, oziroma Kranjskem in Štajerskem, priporočam se tople v podporo Slovanom tem več, ker se vsa naročila izvršuje točno in v jezikovnem pogledu pravilno. — Odslej ni več potrebno slične reči naročevati pri inorodcih.

Fizol bokini, mandoloni, kok, kisle zelje in zelje v glavah pošilja po povzetju od 50 klg. naprej po zmernih cenah **M. Lavrenčič Šiška - Ljubljana.** Za večje pošiljke p. n. gg trgovcem cene po dogovoru.

Stavbinski material kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trdki **Belli & Corsi** ulica Economo št. 12 (stari mlin).

F. Pertot urar TRST - ul. Poste nuove št. 9 priporočam velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za bismo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

ANTON SKERL mehanik, zapriseženi zvedenec. Trst - Carlo Goldonijev trg II. - Trst. Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvočnikov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje živalskih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. **TELEFON št. 1734.**

„SANUS“ novi higijenični zobotrebni dieinfektirani parfemirani zaprošen patent se prodajajo povsod. **C. COMINI, Trst Barriera 28**

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili. Vsek član ima po preteku petih let pravico do dividend. **Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12**

Podpisani priporočam slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno **krojačnico.** Bogata zaloga tu- in-inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmernne. Naročbe se izvršijo točno in se dostavljajo na dom. Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvršijo. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kraj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago. Z odličnim spoštovanjem **AVGUST ŠTULAR.**

Dr. Henrik Tuma, odvetnik v Gorici naznanja da se je preselil s svojo pisarno iz ulice treh kraljev (Via dei tre Rè) št. 9 v isto ulico št. 16, prvo nadstropje.

Jrška posojilnica in hranilnica registrovana zadruga z omejenim poroštvo. **Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.** Vhod po glavnih stopnicah. Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daje samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%. Uradne ure: od 9—12. dopoldne in od 3—4. popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad za pri. Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. Poštno hranilnični račun 816.004.

Hočete li dolgo živeti? In so vsclitli dobrega zdravlja. Da to dosežete, morate skrbeti, da si ohranite zdrav želodec in uredite dobro prebavljanje. Kdor si je pokvaril ali prehladil želodec z neprebavljivim, prevročimi ali premrzlimi jedili in pijanci, vdi bi gotovo odpomoč z **Germanovo življensko esenco**

koje se uporablja z najboljšim vspehom pri pomanjkanju volje do jedi, slabotnemu želodcu, naperjanju, riganju, rezavi, sabosti, gavob u omotici, trganju, zapiranju, marjdam (zlati žili). Pri težkih jedilih, poseba pa ako se uživa mastne in težke prebavljive jedila povspesuje ta esenca prebavo in daje izvrsten ter tako da se s tem na največji stopinji vzdržuje in redi život. Vse odstranitve vseh pokvarjenih sokov v životu, čisti ta esenca kri ter daje prednost v primeru z drugimi jednaki zdravili, vsled česar je popolnoma neškodljiva četudi se jo uživa na leta, kajti ista obstoji od izbranih dobrih rastlin ter ima prijeten grenak aromatičen okus, koji dopade tudi jako občutljivim osebam kakor ženskam in otrokom **Germanova življenska esenca** je pravo ljudsko in domače zdravilo, ki bi ne smelo manjkati v ročni hiši, ker večkrat z njo — ko ni pri roki takoj zdravniške pomoči — obvaruje resne bolezni. Pri kupovanju naj se zahteva le **Germanovo življensko esenco iz lekarne pri „Črnem orlu“ iz Beovara**, ker se nabavljajo tudi druge pod enakim imenom, ki pa ne presegajo na dobroti prave esence. Znak pristnosti je razviden na vsaki steklenici, ki je zavita na zelenem kartonu s polnim imenom izdelke: **Lekarna pri „Črnem orlu“ K. German, Belovar (Hrvatske)**, kamor naj se pošilja po pošti ali po povzetju ali preplačilo. Naloga — blagovale pisati pravilo in čitljivo. Pojasnila na vprašanja, prospekti in navodila brezplačno.

Germanova življenska esenca mora trpečim ljudem tople priporočiti, ker sem jo toli jaz oseba prekušal in tudi svojim župljanom priporočal ter se prepiral v izvrstnem vspehu. **Edmund Medvedtli**, župnik v Trojstvu (Hrvatska). Vam naznanjam, da sem poskušal že s mnogostevilnimi zdravili, toda niso imele zaželjenega vspeha nijedne kot **Germanova življenska esenca**. **Andrej Žižek**, Sv. Ana na Kranjskem. Prosim Vas, da mi zopet pošljete 8 steklenic **Germanove življenske esence**, katere moram vsem bolnim na želodcu tople priporočiti. Mjje zdravje se obrača že na boljše **Apolenija Haberl, Semrak na Štajerskem.**

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5 NEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZARTEVAH KATALOGI BREZPLAČNO.

Svoji k svojim! Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga **„Croatia“** stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila **Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst** ULICA TORRE BIANCA 20 Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

„Slavija“ vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386/80 K. Izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakom slovensko-narodno upravo. Vsa pojasnila daje: **Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12**

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA vpisana zadruga z omejenim jamstvom. v Gorici Gosposka ulica hšt. 7., II. nadstr. v lastni hiši. Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestuje po 4 1/2%, ne da bi se odbijal r nti davek. Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na uknjižbo po 5 1/2%. Uradnje vsaki dan od 8. do 12. 1/2 ure pop. razven nedelj in prazu kov. Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607/11 posojil 1.573.842/34 glavnih deležev 112.720/— Poštno-bran. račun št. 837.315.

FILJALKA c. kr. privat. **AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA** za trgovino in obrt v Trstu sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH na blagajniške nakaze prinoscu na naslovljena izplačilna pisma proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2% proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2% v 30 dnevni odpovedi 3% v 30 dnevni odpovedi 2% v 3 mes. 2 1/2% v 6 mes. 2 1/2% Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi. Banecigro v kronah z 2 1/2% takoj v kolikor na razpolago. Krone in zati napolniti na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po roka odpovedi. Izdaja nakaznice za Dunaj, Buimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Line, Olomuc, Saaz, Solnograd prosto stroškov. Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij. Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj. Daje predudje na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih, se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah. Kreditna pisma se izdajajo v katerosikoli mesto. Hranila. Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daje blagajna zavoda. Menične nakaznice. Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

C. kr. priv. **Riunione Adriatica di Sicurtà** Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance 31. decembra 1902. Zadruga glavnica (od kojih vplačano K 3.200.000) K 8.000.000 Rezervni zakladi dobičkov „ 7.139.580 „ zaklad proti vpadanju vrednosti javnih efektov „ 3.700.580 Rezervni zaklad premij za zavarovanja „ 71.255.752 Zavarovanja na življenje v veljavi „ 254.966.140 Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva [1838—1902] „ 498.919.050 Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelu, škodi valed razstrelb, ulomu kakor tudi prevozov po suhem in m.rju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačne do smrti ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

Zaloga izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager) pive v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi kvasa iz tovarne **Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.** Zaloga **Mattonijeve Giesshübler** vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri **ANTONU DEJAK junior** TRST Via degli Artisti št. 10.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občukristne asment.